

Nr 101.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående ökat statsbidrag till lantbruksskolor ävensom
två i ämnet väckta motioner.*

I en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 251, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att av 1918 års ordinarie anslag till understöd åt nio lantbruksskolor i södra och mellersta Sverige samt fyra lantbruksskolor i Dalarna och Norrland, i den mån detta anslag härtill lämnar tillgång, och eljest av till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel under anslagstiteln undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar, må för läroåret den 1 november 1917—den 31 oktober 1918 av Kungl. Maj:t anvisas ökat statsbidrag med 1,500 kronor till sådan skola i förstnämnda landsdelar och med 1,200 kronor till sådan skola i Dalarna eller Norrland.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Vid 1911 års riksdag godkändes vissa av Kungl. Maj:t föreslagna grunder för förändrad organisation av rikets med statsmedel understödda lantbruksskolor. I enlighet härmed utfärdade Kungl. Maj:t den 19 oktober 1911 särskilda reglementen för dylika lantbruksskolor dels i södra och mellersta Sverige och dels i Norrland och Dalarna. Alla skolor skola förläggas till egendomar, med vilkas ägare eller innehavare lant-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 10 saml. 61 häft. (Nr 101—102.) 1

bruksstyrelsen därom upprättar kontrakt. Vid de förra skolorna meddelas undervisning dels i en tvåårig kurs med plats för 20 elever och dels i en ettårig kurs med plats för 8 elever. Av dessa 28 elevplatser skola minst 20 vara friplatser. Vid de senare skolorna hålles dels en teoretisk-praktisk helårskurs och dels en teoretisk vinterkurs med plats för 10 elever i vardera kursen. Samtliga elever i helårskursen skola vara frielever, och i vinterkursen skola antingen minst 4 åtnjuta fullständig befrielse från undervisningsavgift eller minst 8 erlægga halv sådan avgift. Frielever erhålla avgiftsfri undervisning, kost, bostad, vedbrand, lyse och läkarvård. Alla kurser börja den 1 november.

Samtliga kostnader för skolan bestridas av skolegendomens ägare eller innehavare mot åtnjutande av visst årligt statsbidrag, utgående enligt riksdagens beslut med 7,500 kronor till varje skola i södra och mellersta Sverige och med 6,000 kronor till varje skola i Dalarna och Norrland.

Anslag har år 1912 beviljats av riksdagen till nio skolor av förstnämnda slag med 67,500 kronor och fyra skolor av det senare slaget med 24,000 kronor, vilka anslag ingå i den under nionde huvudtiteln upptagna ordinarie anslagstiteln: undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar.

I nämnda anslagstitel ingå flera andra anslag, varjämte ett belopp av 13,600 kronor står till Kungl. Maj:ts disposition för förekommande behov.

Kontrakt har emellertid icke kunnat upprättas om hela det avsedda antalet lantbruksskolor utan för närvarande endast om sju skolor i södra och mellersta Sverige samt tre skolor i Dalarna och Norrland. Beräknade statsbidrag till två skolor av det förra och en av det senare slaget med tillhoppa 21,000 kronor utgå alltså icke för närvarande för det avsedda ändamålet.

Notiser.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner nämligen nr 137 i första kammaren av herr *Holmquist m. fl.* och nr 428 i andra kammaren av herr *Lundgren i Vendelsberg m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 251 måtte besluta, att av 1917 års ordinarie icke disponerade anslag till understöd åt nio lantbruksskolor i södra och mellersta Sverige samt fyra lantbruksskolor i Dalarna och Norrland, i den mån detta anslag härtill lämnar tillgång, och eljest av till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel under anslagstiteln undervisningsanstalter för jordbruk och lant-

mannanäringar, må för läroåret 1 november 1916—31 oktober 1917 av Kungl. Maj:t anvisas ökat statsbidrag med 2,500 kronor till sådan skola i förstnämnda landsdelar och med 1,800 kronor till sådan skola i Dalarna och Norrland.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser beredande av ökning i de för närvarande till lantbruksskolorna i södra och mellersta Sverige samt Norrland och Dalarna utgående statsbidragen för läroåret den 1 november 1917—den 31 oktober 1918 med 1,500 kronor till skola i förstnämnda landsdelar och med 1,200 kronor till skola i Dalarna och Norrland.

I berörda motioner åter yrkas att statsbidraget måtte på sätt jämväl lantbruksstyrelsen föreslagit ökas med respektive 2,500 kronor och 1,800 kronor samt att detta måtte få utgå jämväl för läroåret 1916—1917.

Med hänsyn till de ökade omkostnader, som under senaste åren obestriddigen gjort sig gällande, synes utskottet skäligt att statsbidraget till ifrågavarande skolor nu ökas. Beträffande beloppens storlek ansluter sig utskottet till Kungl. Maj:ts förslag härutinnan. Rörande tiden för de ökade bidragens utgående finner sig utskottet böra biträda det i motionerna framställda förslaget, särskilt som utskottet håller före, att de vid skolorna anställda lärarna böra, i den mån så ej redan skett, jämväl för läroåret 1916—1917 komma i åtnjutande av löneförhöjning i form av krigstidshjälp till skäligt belopp.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av förevarande proposition samt de av herr Holmquist m. fl. och herr Lundgren m. fl. i ämnet väckta motioner av 1917 och 1918 års ordinarie anslag till understöd åt nio lantbruksskolor i södra och mellersta Sverige samt fyra lantbruksskolor i Dalarna och Norrland, i den mån dessa anslag härtill lämnar tillgång, och eljest av till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel under anslagstiteln undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar för vardera av läroåren den 1 november 1916—den 31 oktober 1917 och den 1 november 1917—den 31 oktober 1918 av Kungl. Maj:t anvisas ökat stats-

Jordbruksutskottets utlåtande Nr 101.

bidrag med 1,500 kronor till sådan skola i förstnämnda landsdelar och med 1,200 kronor till sådan skola i Dalarna eller Norrland.

Stockholm den 22 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 100.
